

"A les dones, no ens han regalat res"

JORDI TEJEL

Véronique Ducret és una de les organitzadores de la Marxa Mundial de la Dona, llançada aquest 8 de març Des de Ginebra seu de la mobilització, ens explica les reivindicacions d'aquest moviment i els nous envists de feminisme.

Psicòloga social de formació, Véronique Ducret, milita des de fa anys en el moviment feminista des de plataformes diferents. Actualment és responsable del 2e Observatoire, un institut de formació i recerca sobre les relacions home-dona de Ginebra, i des d'aquí s'ha implicat de ple en la Marxa Mundial de la Dona, llançada aquest 8 de març prop passat, Dia Internacional de la Dona.

Membre del comitè d'enllaç mundial de la Marxa, Ducret també en coordina la plataforma europea, i és redactora del manifest suís presentat als mitjans de comunicació a Ginebra, punt d'aplec de les delegacions europees de la manifestació. Per Véronique Ducret, el sol fet d'haver pogut organitzar una marxa mundial i arribar a un programa comú entre dones de països diferents, d'orígens diversos i d'experiències distintes, ja és un gran èxit.

—Quins eren els objectius d'aquesta marxa?

—Volem sensibilitzar els dirigents, tant nacionals com internacionals, sobre les reclamacions de les dones, que són sistemàticament deixades de banda. Una de les principals, és la d'eradicar la pobresa, un fenomen que no solament afecta els països del Tercer Món, sinó també —hi és ben present— l'Europa del primer món. L'altra reivindicació important és la de posar fi a la violència contra les dones. Aquests

eren els dos eixos principals de la marxa. Mentre les dones, juntament amb els infants, siguin les víctimes principals de la pobresa i de la violència, no podem parlar d'igualtat home-dona.

—Que una marxa de caire feminista insisteixi especialment en aspectes com la pobresa i la violència pot sorprendre força, sobretot als països més desenvolupats, on els debats sobre la igualtat sovint se centren en la representació femenina en la vida política o en el dret d'avortar. Quines són les reivindicacions concretes d'aquests dos eixos de la marxa?

—Com a dones, ens sentim víctimes, d'una banda, del sistema neoliberal i, d'altra, del sistema patriarcal. L'actual sistema econòmic fa de les dones les primeres víctimes de la pobresa del món. I quant al patriarcat, n'és justament una de les manifestacions la violència contra les dones, no solament pública, sinó també privada. De dones assassinades pels marits a tot arreu del món, n'hi ha un nombre prou important com per preocupar-se. El sistema econòmic actual i el patriarcat s'interrelacionen i es reforcen mútuament. Així, per exemple, la divisió del treball entre homes i dones no és solament una qüestió lligada al patriarcat. Quan es fan reduccions de personal en massa, les dones són les primeres afectades per la mesura, perquè les envien a casa. Mantenir aquesta divisió del treball és una solució a

Una marxa contra el silenci

El dia 8 de març, Diada Internacional de la Dona, fou escollit com una data simbòlica per llançar la Marxa Mundial. Dones de 146 països i dos mil grups de tot el món duran a terme accions i marxas contra la pobresa i la violència durant set mesos. Els dos eslògans principals d'aquesta plataforma mundial són: "Contra la pobresa" (pel repartiment de les riqueses) i "Contra la violència sobre les dones" (pel respecte de la seva integritat física i mental). A Ginebra, on hi havia una desena de delegacions dels Països Catalans, es va proclamar el llançament europeu de la Marxa, que s'acabarà a Brussel·les el 14 d'octubre i, dos dies després, a Nova York, davant la seu de l'ONU, on una delegació serà rebuda pel secretari general, Kofi Annan. Les organitzadores esperen de poder lliurar a

Annan més de deu milions de signatures de suport a les seves reivindicacions.

La idea de convocar una marxa mundial de la Dona va sorgir de l'èxit de la marxa de les dones contra la pobresa, organitzada al Quebec el 1995. El fet que una vintena de representants de països del Sud s'hi afegissin va fer veure a la Federació de Dones del Quebec (FFQ) la necessitat d'actuar en un àmbit mundial. El Fòrum Mundial de Pequín del 1995, serví de plataforma perquè la FFQ llançés la idea de la marxa mundial. Doncs bé, cinc anys després de Pequín, delegacions de tot arreu del món tornaran a trobar-se, el mes de juny, amb el propòsit de continuar treballant per un objectiu que ja té un segle d'antiguitat: la igualtat home-dona. **J. T.**

curt termini que les administracions fan servir per controlar la desocupació. Però, de fet, no resol res. Un altre aspecte important d'aquesta política és la no-comptabilització de tot el treball fet per les dones: si comptéssim tot l'estalvi que la societat fa a costa de les dones...

—Entre les reivindicacions econòmiques, demanen concretament la introducció de la "taxa Tobin" per frenar l'especulació borsària. Una demanda compartida per més moviments socials, com vam poder veure en la darrera conferència de l'OMC a Seattle. Podríem parlar d'una certa sinergia entre els moviments socials progressistes?

—Exactament, hi ha una sèrie de reivindicacions de la marxa que no concerneixen només les dones. Les mesures que proposem per eliminar la pobresa també afecten els homes. Tan sols diem que aquestes mesures són encara més urgents en el cas de les dones. Volem lluitar contra la globalització actual. Aquest fet és important, perquè el moviment feminista ha reeixit a fer una anàlisi global d'una societat que les dones no volem que tiri endavant. Llitem per construir una altra societat en què la igualtat entre dones i homes sigui una realitat. Crec que és un missatge que els homes comencen a entendre i em penso que aquesta marxa ha aconseguit que els homes també s'hi interessin.

—La violència domèstica és, encara avui, tabú en

"Les mesures que proposem per eliminar la pobresa també afecten els homes. Tan sols diem que aquestes mesures encara són més urgents per a les dones."

"Les dones són les primeres víctimes de la pobresa del món."

la nostra societat, i sovint es redueix a la violència física. La plataforma mundial, en canvi, proposa una lectura més àmplia d'aquest concepte. Quines altres menes de violència hi ha?

—Quan parlem, per exemple, de la violència psicològica, parlem de la devaluació de les dones, dels insults. Es tracta sovint d'una violència domèstica, però que també es practica a la feina, al carrer. Unes altres formes de violència poden ser l'assetjament sexual, la manca de respecte de l'orientació sexual, com en el cas de les lesbianes, o l'impediment de l'avortament.

—Les diferències culturals i religioses es fan servir sovint com un argument per justificar certes pràctiques imposades a les dones, com ara la mutilació sexual o l'obligació de portar el vel. Quina és la seva posició?

—La plataforma mundial reuneix una sèrie de reivindicacions, per exemple sobre la mutilació sexual, que tenen l'origen als països on

aquestes pràctiques són corrents. Hi ha moviments de dones a l'interior d'aquests països que s'oposen a això que en diem "tradicions". El fet cert és, tanmateix, que tenen dificultats per fer-se respectar, i per això és important que les seves reivindicacions siguin recollides per la plataforma mundial.

—La integració de grups de dones dels països del Sud al moviment feminista ha implicat canvis ideològics, l'ha fet més pluralista que no era el dels anys 60 i 70?

—No estic segura que els anys 60 el moviment feminista fos només un fenomen occidental. Si vam parlar molt més de les feministes occidentals, és perquè aquestes tenien els mitjans de fer-se sentir. Però les dones es mobilitzaven a tot arreu del món, al Sud i a l'Est —on, per cert, van obtenir drets que aquí no teníem—. Però, és clar, ara el moviment feminista no diu pas les mateixes coses que els anys setanta.

—Aquests darrers anys s'han fet conferències i cimera internacional sobre els drets humans, concretament sobre la dona. Un pas important va ser la de Pequín, el 1995. Però els acords presos en aquestes conferències topen amb dificultats a l'hora de ser aplicats pels estats. Com s'expliquen aquestes resistències?

—Bé, aquesta situació no afecta pas solament les dones. Són moltes les convencions i resolucions internacionals que els estats no respecten. És per això mateix que cal mobilitzar-se, perquè no creiem en els discursos buits. La nostra iniciativa ha estat presa per un moviment de base que es va construir dia sobre dia. No és una acció oficial, pensada per una agència internacional de l'ONU; és una plataforma que es mobilitzarà durant set mesos. Espero que donarà els seus fruits, però, en tot cas, haurem aconseguit, com a mínim, una organització que permeti de tirar endavant. Quan el 1995 les organitzacions feministes del Quebec es van mobilitzar (vegeu requadre a la pàg. 34), van aconseguir la simpatia d'una bona part de la població, una credibilitat, un reconeixement i, a més, també van aconseguir que algunes propostes concretes fossin acceptades.

—Abans deia que aquesta lluita es fa per un nou projecte de societat per a tothom, homes i dones. Què els diria, als homes —i també a les dones—, que tenen por del moviment feminista?

—Què és aquesta por? Qui l'ha suscitada? No pas les feministes, sinó aquells qui anaven contra nostra: la premsa, els polítics, els dirigents. Tots ens han dit "males mares", "boges" o coses pitjors. Tanmateix, cal recordar que tots els avenços aconseguits per les dones han estat fruit de la lluita feminista; res no ens ha caigut del cel, ningú no ens ha regalat res. D'una altra banda, no crec pas que la majoria de dones s'oposin a les reivindicacions d'aquesta marxa.

—Què esperen que passarà després del 17 d'octubre, quan ja s'hauran acabat tots els actes que comencen amb aquesta Marxa?

—És difícil de dir, perquè es tracta d'una plataforma amb moltes reivindicacions. En l'àmbit interna-

"Premsa, polítics, homes i dones antifeministes... tots ens han dit 'males mares', 'boges' o coses pitjors. Tanmateix, cal recordar que tots els avenços aconseguits per a les dones han estat fruit de la lluita feminista; res no ens ha caigut del cel."

cional, crec que cal revisar el procés de mundialització, cal dur a terme un debat, en què els homes també són convidats, evidentment. En l'àmbit europeu, hi ha un programa de propostes adreçat a les institucions de la UE, en què manifestem la nostra oposició a l'actual procés de construcció europea. Reclamem una Europa social, democràtica i oberta. I entre les mesures concretes demanem, la introducció d'un salari mínim i canvis jurídics per lluitar contra la violència domèstica i per millorar els drets de les dones immigrades.

—En vist dels canvis ràpids de la nostra societat, quins són els envits actuals del moviment feminista?

—Durant els anys 70 teníem unes reivindicacions generals contra l'opressió de la dona, però de seguida vam veure que no podíem obtenir-ho tot d'un cop. La conseqüència va ser que vam centrar-nos en demandes més concretes, amb una certa dispersió del moviment i de les energies, que no hem

de veure com un fet negatiu, perquè, de fet, es van obtenir certes coses. El procés que ha portat a l'organització d'aquesta marxa mundial de la Dona és una mena de balanç de tota la tasca feta fins aquest moment. Ens hem adonat que cal començar a posar les bases d'un nou projecte de societat i que, a la mundialització que ens proposen, cal donar-hi una resposta mundial.

Veronique Icret considera que la Marxa Mundial de la Dona servirà més no, però "aconseguirà una organització que permeti de continuar endavant".

Jordi Tejel (Ginebra)